

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України. 2014. № 75. Том 1. С. 83.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: Міжнародний документ, прийнятий на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року (Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 251 від 18.10.2006 р. цкб: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16).

3. Про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 роки: Проект Закону України. ЦКБ: <https://nazk.gov.ua/news/uryad-shvalyv-proekt-zakonu-ukrayiny-pro-antukorupciynnu-strategiyu-na-2018-2020-roky>.

Данченко Катерина Михайлівна, старший викладач кафедри кримінально- правових дисциплін та оперативно-розшукової діяльності Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

АНАЛІЗ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Незалежно від культурного, політичного чи соціального розвитку держави, корупція є тим злочином, який існує в усіх країнах світу і має вона чітко виражений політичний характер, так як корупційними злочинами можуть займатися виключно особи, які наділенні певними владними повноваженнями.

Тому політичну корупцію необхідно розглядати в трьох основних вимірах:

1) корупція на місцях - тобто це такий вид корупції, який розвивається в селах та селищах, яка вчиняється сільськими радами та сільськими головами з метою отримання незаконного збагачення, шляхом вчинення певних дій на користь певних осіб (наприклад: надання земельної ділянки під будівництво, чи дозвіл на проведення певних ремонтних доріг і т. д.), використовуючи свої посадові повноваження. Ця корупція є політичною, так як владні посади в селах та селищах є виборними, такий (політичний) статус зазначених осіб надає скоєним ними корупційним діянням політичного характеру, навіть якщо вони вчиняються винятково з особистих (не політичних) мотивів.

2) регіональна корупція - (область, місто) до суб'єктів, що вчиняють корупційні злочини на цьому рівні, можуть бути віднесені керівники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також депутати обласних і міських рад, тобто ті, на кого на регіональному рівні покладається організація забезпечення реалізації державної політики на місцях. Віднесення цих осіб до

суб'єктів політичної корупції є певною мірою умовним, оскільки вони не є власне політиками. Однак при цьому вони в області чи місті репрезентують державну владу, є головними провідниками державної політики в регіонах країни.

3) загальнодержавна корупція - суб'єктами даного виду корупції виступають насамперед, державні та політичні діячі, якими, зокрема, є Глава держави, керівники та члени найвищих органів державної влади, керівники центральних органів виконавчої влади, народні депутати України, керівники політичних партій. До цієї категорії суб'єктів слід також віднести керівників і членів державних органів, які не належать до жодної з гілок державної влади та, маючи конституційний статус, діють як незалежні органи. Виходячи з правового статусу та реального впливу на здійснення повноважень державними та політичними діячами, до суб'єктів політичної корупції можна також віднести державних службовців першої і певною мірою - другої категорій (зокрема, заступників міністрів і керівників інших центральних органів виконавчої влади, радників і помічників найвищих посадових осіб) [1].

Однак варто зазначити, що особливого значення політична корупція набуває в суспільствах транзитивного типу, однією з особливостей яких є надмірна політизація державного управлінського апарату, якій значною мірою представляє не стільки інтереси держави та суспільства, скільки конкретних політичних угруповань, які, у свою чергу, тісно пов'язані з великим капіталом [2].

Проблема політичної корупції вже достатньо тривалий час перебуває у полі зору не тільки вітчизняних, але й світових дослідників. Зокрема, цьому питанню у своїх роботах приділяли увагу такі вчені як: І. Сікора, Є. Невмержицький, А. Сафоненко, С. Телешун, Ю. Таран, В. Щербань Д. Дела Порта, А. Ванучі, М. Мельник, К. Уоллеса, К. Херфера, К. Х. Педерсена, Л. Йохансена, Р. Хислопа, А. Шайо та багато ін.

Проблемам політичної корупції у фаховій літературі приділяється достатньо багато уваги, проте питання, пов'язані з особливостями досвіду боротьби з політичною корупцією в ЄС в контексті запровадження відповідних практик в Україні, потребують додаткових досліджень.

Метою статті є аналіз протидії політичній корупції в країнах Європейського союзу та Україні.

Європейський союз хоча і є наддержавним об'єднанням із спільною політикою та загальною стратегією розвитку, однак все одно кожна країна має власний досвід вирішенні питання боротьби з корупцією, звідси й відповідна специфіка.

Наприклад у теорії правничої науки у Великобританії можна відшукати велику кількість визначень корупції. Однак загальної дефініції, що фіксувалася би у законодавстві і застосовувалася б у

практичній роботі правоохоронних органів немає. Першочергово, корупція розглядається як кримінологічне або соціологічне явище, оскільки вона входить до переліку правопорушень та має вагомий вплив на суспільство.

Незалежно від виду найбільш небезпечною конфігурацією корупційної діяльності визнається корупція політична. Найбільше вплив політичної корупції пов'язують з протизаконним або прихованим фінансуванням політичних партій чи політичних постатей. З метою подібного фінансування застосовуються доходи, отримані неправомірно, ухиленням від сплати податків, фіктивного банкрутства, шахрайства, застосування та прийняття фальшивих фінансових документів та інших правопорушень [3].

Якщо підсумувати, витоки корупції у Великобританії мають соціальне та культурологічне підґрунтя. Сама ж структура боротьби з корупцією є досить дієвою та базується на тісній співпраці владних установ з приватним сектором.

Що ж стосується стратегії у боротьбі з політичною корупцією в Україні, то ВРУ від 17 липня 2019 року затвердила проект Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2019-2023 роки» [4].

Кінцевою метою всіх запланованих цією Антикорупційною стратегією заходів є забезпечення максимальної доброчесності усіх осіб, уповноважених на виконання функцій держави і місцевого самоврядування, прозорості діяльності державних інституцій, виявлення і нейтралізація існуючих нині в різних сферах корупціогенних ризиків, які становлять загрозу правам людини і функціонуванню держави [5].

Список використаних джерел

1. Мельник М. Політична корупція: сутність, чинники, засоби протидії. 2009. URL: <http://justice.org.ua/politika-i-pravo-podiji-fakti-komentari/politichna-komptsiya-sutmst-chinmki-zasobl-prutidiji>.
2. Тінков А. Л. Особливості протидії політичній корупції в країнах ЄС. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts>.
3. Беглиця В. П. Досвід європейських країн щодо формування антикорупційної стратегії. 2015. Т. 263, Вип. 252. С. 17-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2015_263_252_5.
4. Антошкин В. К. Международная система контроля и противодействия коррупции. В. К. Антошкин / Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2011. № 4(16), С. 22-27.
5. Які заходи боротьби з корупцією треба запровадити у наступні 5 років? <https://rpr.org.ua/news/yaki-zakhody-borot-by-z-korupsiieiu-treba-zaprovadyty-u-nastupni-5-rokiv/>.